Српско социолошко друштво
Краљице Наталије 45, 11000 Београд
Тел: 011.2637.834; Моб: 069.3227.240
Матични број: 07058748; ПИБ: 102855423
Web: www.ssd.org.rs; e-mail: ssd.beograd@gmail.com
Рачун: 205-65241-14, Комерцијална банка

СРПСКО СОЦИОЛОШКО ДРУШТВО
Бр. 17
25. 12. 20 17 год.
БЕОГРАД

Министарство просвете,
науке и технолошког развоја
Немањина 22-26
Београд

Министру Младену Шарчевићу,

ДОПИС ПОВОДОМ НАЈАВЉЕНЕ РЕФОРМЕ НАСТАВНИХ ПЛАНОВА У ГИМНАЗИЈАМА

Уважени господине Министре,

Обраћамо Вам се поводом вести објављене у штампи (Дневник 27.11. 2017) којом се се јавност информише о предлогу Радне групе у вези са редефинисањем наставних планова у гимназијама. Наиме, како је поменути извор известио, према предлогу Радне групе за израду смерница развоја општег средњег образовања, Завод за унапређивање образовања и васпитања приступиће изради нових наставних програма за школску 2018/19.годину. Између осталог, предвиђено је да се фонд часова социологије у гимназијама смањи тако што ће предмети Социологија и Устав и права грађана, постати један наставни предмет. Тим поводом Српском социолошком друштву је упућено више захтева за заштиту дигнитета струке од колега социолога (који предају социологију у гимназијама и на универзитету), између осталог и Удружења наставника социологије Војводине, иначе колективног члана Друштва. На негативне последице спајања ових дисциплина упозорили су из сопственог искуства и професори социологије који већ предају Социологију и устав и право грађана у средње стручним школама.

Председништво Српског социолошког друштва сматра да је такво спајање предмета вишеструко штетно. Најпре недопустиво је спајати у један школски предмет изразито нормативну дисциплину са општом теоријском и емпиријском науком каква је социологија; надаље, поставља се питање на који начин ће се млади људи – гимназијалци, који имају претензије да наставе своје образовање, упознати са начином функционисања друштва, будући да се социологија изучава први пут управо на нивоу средњег образовања; упутно је запитати се и није ли тиме будућим

интелектуалцима ускраћено право да стекну елементарна знања о друштвеном животу, неопходна за разумевање друштва коме припадају, као и за наставак образовања у областима сродним социологији, па и у самој социолошкој струци; потребно је запитати се и у вези с тим на који начин гимназијалци могу да се припреме за даље академском образовање и полагање пријемних испита, уколико се смањује фонд часова из предмета Устав и право грађана и Социологија, који се иначе полажу на пријемним испитима више високошколских установа.

Посебан проблем представља и чињеница да се предложеним спајањем ова два предмета не афирмише социологија као наука, што може резултирати и негативном селекцијом будућих студената социологије. При том, не треба пренебрегнути чињеницу да је сагледавање социјалног контекста нужно код проучавања многих феномена (проблема) којима се баве сродне науке, попут психологије, социјалног рада, педагогије, специјалне педагогије, политикологије итд. Да ли се онда маргинализацијом социологије у средњем образовању не чини посредно и атак на квалитет стечених компетенција студената свих сродних струка којима је на претходном ступњу образовања већ послата порука о томе да изучавање социологије није битно, чак ни толико да заслужује један цео школски предмет?

Потребно је истаћи и да је младим људима као будућим стасалим члановима друштва једнако потребно да познају Устав и права грађана, на коме се изучавају националне и универзалне правне норме, као и социолошка знања, између осталих и она знања која се односе на друштвене промене које воде ка бољем, праведнијем, солидарнијем друштву. Управо због важности ових општеобразовних садржаја које млади људи треба да усвоје неопходно је сачувати оба предмета и изучавати их са довољним фондом часова, јер ће у противном ученици бити ускраћени за знања која им помажу да се оријентишу у друштву коме припадају, коначно и да постану корисни и солидарни чланови заједнице с однегованим критичким мишљењем. То се свакако не може постићи фузијом ових предмета и рестрикцијом њихових садржаја у оквиру планираног фонда часова. Садржински посматрано, предлог о њиховом спајању би био једнак томе да се предмети Веронаука и Грађанско васпитање уједине у један (притом, оправданом сматрамо идеју да се ова два предмета замене једним који би се звао нпр. Историја и социологија религије, који би могли да слушају ученици свих конфесија, али и атеисти).

О непосредној штети која се наноси оваквим реформама стручњацима у области социологије не треба посебно говорити. Несумњиво је да се усвајањем предлога о спајању поменутих предмета не само угрожава положај професора који их предају и умањује значај социологије као научне дисциплине, него се и директно затвара један од путева запошљавања младих социолога.

Управо из наведених разлога, као и због предмета који се помињу као предлог нових изборних предмета у гимназијама, сматрамо да је апсолутно неопходно да се социолози укључе у израду Правилника о степену и врсти образовања наставника

(којима ће се одредити који наставници могу да предају нове изборне предмете). Не мање битан повод за укључивање социолога у послове везане за редефинисање наставних планова и програма за било који степен образовања, представља чињеница да социолози кроз своје образовање несумњиво стичу компетенције да се баве анализом и креирањем јавних политика (образовних, социјалних, културних итд), и да таквим знањима опремљени могу бити веома корисни сарадници институцијама које спроводе реформе.

Судећи према исходима образовања акредитованих студијских програма социологије наставници социологије су компетентни да изводе наставу из следећих предмета: Појединац, група, друштво, Образовање за одрживи развој, Језик, медији и комуникација, Основи геополитике, Религија и цивилизација, Методологија научног истраживања.

Како обуке за наставнике треба да почну на пролеће 2018. године, а програм обуке треба да припреми Центар за професионални развој наставника у образовању, потребно је ангажовати социологе у Центру.

Очекујемо да ћете спречити да се нанесе штета не само једној струци, него и комплетном образовању будућих гимназијалаца. При том, изузетно је важно препоручити укључивање социолога у обуку за извођење наставе за ове (нове) предмете, како би се афирмисао дефинитивно неопходан социолошки приступ изучавању друштвених феномена/проблема. Српско социолошко друштво може помоћи својим предлозима и кадровима у реформи наставних програма за гимназије. Истовремено, Српско социолошко друштво ће затражити подршку од *European Sociological Association* чији је колективни члан како би се спречило доношење једне овако штетне одлуке.

С поштовањем,

У Београду, 25.12.2017. године

СРПСКО СОЦИОЛОШКО ДРУШТВО ССД „БЕОГРАД"

ПРЕДСЕДНИШТВО
СРПСКОГ СОЦИОЛОШКОГ ДРУШТВА